

Principles of Language Learning and Teaching

Douglas H. Brown. New York: Addison Wesley Longman, 2000. Fourth Edition, 352 Pages.

بررسی شکلی

کتاب *اصول یادگیری و آموزش زبان* اثر داگلاس براون، با پرداختن به مسائل، تئوری‌ها و رویکردهای پایه و محوری در یادگیری و آموزش و زبان، مرجعی قابل اعتماد برای دانشجویان سال آخر مقطع کارشناسی زبان انگلیسی (به عنوان بخشی از منابع درس تئوریهای تدریس) و نیز دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رشته آموزش زبان انگلیسی (به عنوان بخشی از درس تئوریهای آموزش و نیز روان‌شناسی آموزش و یادگیری زبان) توصیه می‌شود. البته ذکر این نکته ضروری است که این اثر برای کلیه افرادی که به نحوی با بحث آموزش و یادگیری زبان در ارتباط هستند می‌تواند مناسب باشد چرا که بسیاری نکات در این فرایند مشترک بوده و برای علاقه‌مندان قابل استفاده است.

در نگاه اول به طرح روی جلد، این نکته به ذهن می‌رسد که کتاب قرار است پنجره جدیدی را به مباحث یادگیری و آموزش زبان بگشا و در بررسی اجمالی کتاب به وضوح می‌توان دید که اثر نه تنها دارای مقدمه تخصصی کلی است، بلکه در ابتدای هر فصل نیز مقدمه‌ای هر چند مختصر قرار داده است که خواننده را برای درک بهتر محتوا آماده نماید. در بخش فهرست مطالب نیز، موضوعات اصلی و بخش‌ها به صورت کامل و تفصیلی معرفی شده‌اند. همچنین هر فصل از کتاب با نتیجه‌گیری مجزا خاتمه می‌یابد و به منظور کمک بیشتر به خواننده برای ارزیابی میزان درک خود، پرسش‌هایی مطرح شده‌اند و نیز برای علاقه‌مندان موضوعاتی برای تحقیق پیشنهاد شده است. در انتهای کتاب، اسامی و نام‌ها با درج شماره صفحه، کلمات کلیدی به همراه شماره صفحه، و در پایان هر فصل، منابع مورد استفاده، درج شده است. در خصوص ویژگی‌های بصری کتاب باید گفت که حروفچینی و صفحه‌آرایی مناسب آن و نیز تناسب‌های

متنی و چاپی مختلف در آن، به کیفیت اثر افزوده‌اند با این حال از آنجایی که نسخ حاضر در بازار غالباً غیر اصل هستند، فاقد صحافی مناسب است. از آنجایی که این کتاب به زبان انگلیسی نگاشته شده است، اصول نگارش انگلیسی بر آن حاکم بوده و به نظر می‌رسد به دقت ویرایش شده است به نحوی که روانی و رسا بودن موارد قابل طرح در این حوزه کاملاً حفظ شده‌اند.

بررسی محتوایی

از آنجایی که عنوان اثر *اصول یادگیری و آموزش زبان* است، این کتاب با پرداختن فصل به فصل، به نکات و متغیرهای مؤثر در روند یادگیری زبان، ترتیبی منطقی و منسجم ارائه می‌نماید که خواننده را نهایتاً به تصویری کامل از پازل فرایند یادگیری زبان را به دست می‌آورد که با موضوعات روان‌شناختی و فرد محور آغاز شده و با بررسی ابعاد اجتماعی این فرایند ادامه یافته و با نگاهی به نظریه‌های جدید به انتها می‌رسد. از آنجایی که این کتاب سعی می‌کند با تکیه بر نظریه‌ها و یافته‌های علمی، به فرایند یادگیری و آموزش زبان بپردازد، در آن تلاش شده است تا با استفاده از منابع به‌روز و با تعداد کافی، تناسب کمی و کیفی کتاب را تأمین کرده است که برای متقن بودن موارد اشاره شده، رعایت امانت در نقل مطالب و ارجاع به منابع موردنظر به درستی و با دقت کامل انجام صورت گرفته است به گونه‌ای که اثر حاضر را در بسیاری موارد به مرجعی برای سایر مطالعات حوزه آموزش و یادگیری تبدیل نموده است.

این کتاب با جمع‌آوری و پرداختن به نظریه‌های متخصصین، به نقد و بررسی آنها می‌پردازد و بر اساس یافته‌های جدید علمی و به چالش کشیدن نظریه‌های موجود، دلیل اثبات یا رد آنها را به صورت مستدل، بی‌طرفانه و غیرمغرضانه بیان می‌کند. همچنین این اثر در عین حال که با ایجاد روابط بین فصلی سعی بر آن دارد متغیرهای مهم در فرایند یادگیری را در قالب تصویری متجانس ارائه نماید، در هر بخش استقلال فصول را حفظ کرده و می‌تواند به صورت مجزا برای واحدهای مختلف آموزشی مورد استفاده قرار گیرد که شاید بتوان ادعا نمود که این ویژگی امتیازی برای این اثر محسوب می‌شود.

به لحاظ تئوری، نباید از این نکته غافل شد که فرایند یادگیری و آموزش زبان با اصول و تئوری‌های روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، زبان‌شناسی و حتی فیزیولوژی مرتبط است که ارجاع به این نظریه‌ها در مواردی که نیاز به روشن شدن مطلبی بوده است، به خوبی انجام شده است و

این نکته را خاطر نشان می‌کند که یادگیری، تک‌بعدی نبوده و برای انجام آن به بهترین نحو، کلیه متغیرهای ذکر شده باید در نظر گرفته شود. لذا هر فصل از این کتاب با معرفی موضوعی در حوزه یادگیری آغاز می‌شود و سپس بر اساس ضرورت‌های متنی، ارجاعات درون-متنی آورده شده است و علاوه بر ارائه فهرست منابع پیشنهادی در پایان هر فصل، در پایان کتاب، مشخصات کامل منابع مورد استناد آمده است. بنابراین نه تنها قادر است نیاز دانشجویان رشته آموزش زبان انگلیسی را در درس‌هایی همچون تئوری‌های تدریس، روان‌شناسی یادگیری و جامعه‌شناسی زبان را تا حدی برطرف نماید، بلکه نسخه ترجمه شده آن برای دانشجویان رشته‌های مرتبط با یادگیری و آموزش قابل استفاده است.

این کتاب در کنار سایر کتب تخصصی می‌تواند مرجعی قابل اتکا برای دانشجویان بوده و به دلیل تألیف آن بر اساس بنیان‌های روان‌شناختی، جامعه‌شناختی و ابعاد رشد و نیز نظریه‌های فراگیری زبان اول و زبان دوم، با سرفصل‌های وزارت علوم منطبق است.

از آنجایی که این کتاب به عنوان کتاب درسی در دانشگاه‌ها و در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد مورد استفاده قرار می‌گیرد، برای روشن شدن بهتر موضوعات و خلاصه کردن آنها از جداول و نمودار استفاده شده است و برای اینکه از فهم مطالب توسط خواننده (در اینجا دانشجویان) اطمینان حاصل گردد، سؤالاتی برای بحث و تبادل نظر در انتهای هر فصل گنجانده شده است که خود می‌تواند برای مباحث داخل هر فصل مکمل مناسبی باشد. همچنین از آنجایی که اثر به زبان انگلیسی است، در انتخاب کلمات تخصصی آن دقت کافی به عمل آمده است و در مواردی استفاده از کلمات خاص در بین کسانی که در بحث آموزش زبان فعال هستند حاصل این کتاب است و مخلص کلام اینکه پاسخگوی نیاز دانشجویان در مسائل آموزش زبان است.